

Szerkesztőségi iroda:

Nagy-Becskek,

Zápolya-utca 1-ső szám,

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájjer Lajos.

Hirdetési árak:

Egész évre ——— 12 ft.
Félévre ——— 6 :
Negyedévre ——— 3 :
Egy óra ——— 1 :
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap esti 6 óráig.

Nagybecskerek, 1899.

XXVIII. évfolyam. 219. szám.

Hétfő, szeptember 25

A vármegye 1899-iki első féléve.

A közigazgatási bizottság jelentése a magyar kir. belügy-miniszterhez.

Posta- és távirat-ügyek.

A posta- és távirat-ügyek az elmúlt félévben is öröndetesen fejlődtek, amennyiben kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 6 nagyméltóságának mult évi október hó 16-án 67385. szám alatt kelt rendelete folytán Billéd postahivatalnál távirat-berendezés is létesített és a postahivatallal egyesített távirat-hivatal f. évi februárius hó 14-én a forgalomnak átadott és ugyancsak kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 6 nagyméltósága 8815/99. számú rendeletével megengedte, hogy a torontáli h. é. vasutak Ittvarnok—Rogendorf vasuti állomásán postahivatal állíttassék fel, 5733/99 sz. rendeletével pedig ugyancsak egy postahivatalnak a torontáli h. é. vasutak „Klári“ állomásán leendő felállítását engedélyezte. Végül kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur 6 nagyméltósága továbbá f. é. április hó 8 án kelt 19612. számú magas rendeletével megengedte, hogy a község által 10 évi időtartamra felajánlott évenként (80) nyolcvan forintnyi hozzájárulás igénybevétele mellett Deszk községben postahivatal állíttassék fel, mely hivatal az ott levő vasuti megálló helylyel naponként négyszeri gyalogposta járat által fog összeköttetésbe hozatni és a postahivatal megnyitása napjától kezdve a postatakarékpénztár közvetítő hivatala gyanánt is működni fog.

Azon esetben pedig, ha a deszki vasut állomásán a 2., 3., 11. és 12. számú személyvonatoknak 11 percre való megállítása iránt az illetékes aradi és csanádi egyesült vasutak igazgatóságával megállapodásra jutni nem lehetne, a fölállítandó postahivatal összeköttetését naponként kétszer közlekedő gyalog-küldőnc postajarat utján a szőregi postahivataltól fogja nyerni.

Gyámoltak és gondnokoltak ügye.

Az elmúlt évekre szóló jelentéseinkben kiemeltük, hogy a községi közegek a

gyámoltak és gondnokoltak, valamint gyámok és gondnokok nyilvántartását pontosan vezetni nem képesek, mert az örökösödési eljárásról szóló 1894: XVI. t. c. életbe lépte óta az árvaszék a községek részére tárgyalási jegyzőkönyv másolatot ki nem adhat mint eddig. De a községek hagyatéki átadó végzést sem kapnak. Nagyméltóságod ezen felterjesztésünkre azt méltóztatott válaszolni, hogy az árvaszék le-másoltathatja a tárgyalási jegyzőkönyvet.

Vármegyénk 200-on felüli községeiből évenként körülbelül 2700 hagyatéki ügy folyik be.

A folyó év 1-ső felében 1368 hagyatéki ügyet fejezett be a vármegye árvaszéke. Ennyi jegyzőkönyv lemásolására 2—3 egyén volna szükséges, a vármegye árvaszékeének leíró személyzete pedig összesen 4 egyénből áll.

A vármegyében azonban 13 kir. közzjegyző van, a kik igen könnyen készíthetnének 1 másolati példánnyal többet, melyet az örökösök ugysis megfizetnének; ily csekély összeg pedig a hagyatékot elenyészőleg csekély mértékben terhelnék. De ha a tárgyalási jegyzőkönyv lemásolása nehézségekbe ütköznék, ez esetben a kir. járásbírók volnának utasítandók, hogy az esetben, ha kiskoru vagy gondnokolt érdeke forog fenn, a hagyaték átadó végzés egy példányát a községi előljárásnak kézbesíttesse.

Hiszen a beszavatól végzések ugysis autografáltatnak és rendszeren van feles példány.

Ujabbán Lovrin község előljárása fordult az árvaszékhez, hogy nem képes a gyámoltak és gondnokoltak nyilvántartását vezetni, fenti okokból a vármegye árvaszéke értesítette az előljárást, hogy a beszavatól végzések kézbesítése alkal-mával kezeikbe jutott példányokból a gyámoltak és gondnokoltak nyilvántartását vezethetik. Mire az előljárást azt felelte, hogy először nem minden ottani illetőségű kiskoru, illetve ezeknek gyámja lakik helyben, másrészt a kézbesítéseket, miután a

község nagysága miatt a jegyző erre nem képes, egy külön e célra felfogadott egyén eszközli. Így van ez a községek legtöbb jével, miért is ujából kérjük, kegyeskedjék a nagyméltóságu m. kir. igazságügy-miniszter urnál egy oly értelmű rendelet kibocsátását kieszközölni, hogy vagy a közzjegyzők utasíttassanak egy tárgyalási jegyzőkönyvi másolati példánnyal többet készíteni, vagy a járásbírók utasíttassanak egy hagyatéki átadó végzést az illető községi előljárásnak kikézbcsiteni.

Különben az oly fontos nyilvántartás ugysis éppen nem vagy csak hiányosan lesz vezethető.

Habár az árwapénztárakat az illetékes vármegyei közegek igen behatóan és szigoruan vizsgálják meg, ezen vizsgálatok az ujabbán kiadott belügyminiszteri rendeletek folytán még intenzívebben ejtetnek meg.

A vármegye alispánja, az árvaszéki elnök, tiszti ügyész, vármegyei és árvaszéki számvevők közbenjöttével havonta megvizsgálja a gyám-pénztárt.

Ezen felül a vármegye főispánja és az árvaszéki elnök időszakonként megvizsgálják azt.

A vármegye árvaszéki elnöke időszakonként megrovancsolja a községi gyám-pénztárakat és az esetleg konstataált, rendszeren csekély jelentőségű, szabálytalanságok megszüntetése iránt intézkedik.

A vármegye árvaszéki elnöke a lefolyt fél évben megvizsgálta a szárcsai, szécsányi, gyertyámosi, kis-jécsai, nagy-jécsai, nagy-teremiai, n. eleméri, perjámosi, sándorházi községi árwapénztárakat és azokat nagyrésztben rendszeren találta. A kisebb szabálytalanságok elenyésztetése iránt nyomban intézkedett.

Ismételten kijelentjük, hogy a községi árwapénztárak oly szűk hatáskörrel, mint azok vármegyénkben működnek, bevalnak.

Vármegyénkben a községeknek a gyámügyekben egyéb hatásköre nincsen, mint hogy gyámoltaik és gondnokoltaik pénz és drágaságait kezelik, a képviselő-

A „TORONTÁL“ tárcája.

Nagybecskereki anekdotakincs.

XI.

A „Torontál“ eredeti tárcája.

— Közli: r t. —

A titkos dossier és az áruló.

Elbeszéléseim rövid bevezetésében azt mondtam, hogy csak velem vagy ösmerőseim, illetve általam ösmert személyiségekkel történeteket fogok közölni. Kivételt csakis egy Ferenc császár korabeli képezhetne, de ennek történetét meg egy régi jó barátom beszélte el, kinek nagyapja azt egy azon időben élt barátjától hallotta. Így tehát azon anekdota is annyira autentikus, hogy akár a Rennes-i katonai törvénszék is elfogadhatná kétségtelenül és beigazoln meg történet dolognak. Ebből folyólag a közzsájon forgó, az enyimeknél sokkal jobb anekdoták nagy számát én nem használtam fel. A legtöbb ilyen fajtát a vigécektől hallottam. Van ezek között sok jó is, rossz is, de tulnyomó száma és mondhatom Schlagera nem épen a legrosszabbak, a titkos dossierban öríztenek, hogy nem mindég a legóvatosabban, azt akarom épen most elbeszélni.

Jó egynehány esztendeje annak, hogy én egy fiatal barátom kíséretében hazafelé tartottam. Épen félhangon kezdtem el egy titkos dossierben tartogatott nagyon borsos anekdotát elbeszélni, mikor egy még amannál is fiatalabb barátom csatlakozott hozzánk. Mindkét barátunk az elbeszélés nagyon tetszett, mert nagy hahótájukban még el sem bucsuztak töiem. En ujából el nem beszélhetem, mert erre nézve megfogadtam a további titoktartást ugysis annyira, hogy még azon bordereaut is eltéptem, a melyen az jegyzékelt volt; ámbár ki tudja, hogy a mai kémszolgálat tökéletes szervezése mellett, a nyomba elbeszélendő áruláson tul is mi minden történt.

Másnap déltájt hazamenőben a véletlen megint hármunkat összehozott. Említett fiatalabb barátom, kedveskedően behizelgő hangon avval szölitott meg: „Kedves uram bátyám, mondjon el ma megint egy jó anekdotát, mert a tegnapi öntől hallott egy uzsonázó női társaságnak ropantul tetszett.“ En a tölem kitelhető legkomolyabb és legmélyebb majdnem kísérteties intő hangon azt válaszoltam: „Önnek nem beszélek el többé semmit, mert nem csak árulást követett el az én titkos dossierem veszedelmére, hanem ezen bűnét még avval súlyosította, hogy a tovább terjesztés legveszedelmesebb, mert legbiztosabban ható módját választotta.

A megraboló svábgyerek.

A hatvanas évek derekán, nyáridején hajnalban egy 15—16 éves sváb fiu kétlovas kocsi-val a Melencéről Beodra felé vezető országuton haladtában meg lett támadva. A rablók lovaitól, kocsijától megfosztották és őt magát az ut mellett lévő itató közkutba dobták. Rövid időre reá egy kocsijával arra menő szerb földmives a kutnál megállt, hogy lovait megittassa. A mint a kutba pillantott, azt vette észre, hogy abban valami élő lény mozog és nyöszörög.

A mit még ezen esetről tudunk kell, az ezen ügyben megtartott végtárgyaláson tett tanuvallomásból fogjuk hallani.

Ugyanis a melenczei szerb földmives azt vallotta: „Mikor a kutba néztem, abban egy emberhez hasonló alakot ösmertem fel, kinek kihuzására a vödört leeresztettem, mikor a vödörbe kapaszkodott, olyan iszapos és sáros volt, hogy keresztet vetettem magamra, mert azt gondoltam, hogy maga az ördög, valamivel följebb huzva, azt gondoltam, hogy ember és mikor meg felszínre jutott, azt láttam, hogy sváb.

A féltékenykedő vigéc.

Egy kedélyes vigéc szokott volt hozzám ellátogatni, ki egy ide való tetszeni vágyó és tetszést aratni is szokott nőt vett feleségül. Boldogságuk fészket Budapesten raktak meg és az a fészek már csak azért sem lehetett na-

testület felelőssége mellett a pénzeket gyümölcsöztetik, a kiskoruk tartására a kamatok erejéig a gyám kezeihez utalványoznak és a tartalék-alap kamataival felsőbb jóváhagyás mellett rendelkeznek.

Ily szűkebb hatáskör mellett a községi árvapénztárak intézményét előnyösnek tartjuk és javasoljuk, hogy az új gyámügyre vonatkozó törvény-javaslat elkészítésénél a községi árvapénztárak intézménye fentartassék.

Plósz Sándor. Hegedüs Sándor kereskedelemügyi miniszter kitérítésével egyidejűleg, melyről már megemlékeztünk, a királyi kegy a kabinetnek egy másik előkelő tagját is, Plósz Sándor igazságügyminisztert is felruházta a valóságos belső titkos tanácsosi méltósággal. Ezt a kitérítést a közélet széles körei fogják általános megelégedéssel és osztatlan rokonszenvvel üdvözölni. Plósz Sándor igazságügyminiszter csak a Széll-kabinetben kapta ugyan tárcáját, de már nagy népszerűséget hozott magával a miniszteriumba. Mint jó barátot és becsült kollégát a budapesti egyetem jogi karán, nagy művéhez bevált munkatársnak nevelte őt magának Szilágyi Dezső és már öt éves igazságügyi államtitkári működése alatt nemes jelleme, megnyerő személyisége és rendkívüli szerénysége ép annyi tisztelt szerzett neki, a hány ismerőse volt. Méltó, hivatott utóda ő Szilágyinak és a magyar igazságügy nagy dolgokat vár az ő előkelő képességétől, fáradszón munkaejétől s feltétlenül megbízható szakismeretétől. E várakozások első részlet-törlesztését nagy örömmel üdvözölték a magyar jogászok, a szakkritika tele van az új bűnvádi perrendtartás dicséretével, mely 1900. január 1-én lép életbe és európai alapokon fejleszti a magyar kriminalisztikát. Ő felsége kegyteljes elismerése bizonyítja, hogy népszerű igazságügyminiszterünk működését legmagasabb helyen is becsülik és méltányolják.

HIREK.

Tájékoztató.

Szeptember 30. Nyomdászok szüretelési multsága. Október 1-én Orsz. kerékpárverseny Nagybecskerekén. Október 9. Vármegyei őszi közgyűlés. Október 16. Közig. biz. ülés.
A gőz- és kádfürdő mindennap reggeli 6 órától esti 8 óráig nyitva van; hölgyek részére a gőzfürdő kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon fél 6-tól, 7 óráig este urak részére is. Naponta zuhany-fürdő.

— **Uj anyakönyvvezetők.** A belügyminiszter Torontál vármegyében Poroszkay Zoltán községi jegyzőt a kúbekházi, Jónás Antalt a szőregi és Szkicsák Károlyt a horvát csenei anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki.

gyon kicsi, mert a beszerzett asszony jó nagy és vastag volt. Talán egy évre a frigy megkötése után, a vigéc-férj ismét ellátogatott hozzám. Az üzleti dolgokat megbeszélve, felesége után tudakozódtam.

Ugyan kérem, ne is beszéljünk erről a csapodár nőről. Megváltam tőle. Képzeld csak, bármely idegen férfival eljár most a színházba. Ami legjobban bánt, azonban az, hogy bárki mással kész a színházba 2 frtos helyre menni, míg azonban ha én akarom magammal elvinni, akkor 3 frtos helyet kell váltanom.

Befejezés.

Ha a közönség türelmével visszaéltem és a tárcáknak szánt helyet jobbak elől időlegesen elfoglaltam, bocsánatot kérek ezért. Ha valakit vagy valakitettantattam, vessenek magukra, mert hiszen ezeknek kár volt az olvasást mindjárt elejétől fogva abba nem hagyni. Ha talán egy néhány embert mégis meg tudtam nevetetni, az nekem is jól esik, mert én is többé kevésbé jót nevettem az általam elbeszélte történeteken.

Emlékezetem rónája meglehetősen csupaszra van lesarlózva. De azért lehet, hogy azon bön gészve még akadna valami, hiszen újból emlékembe jutó dolgok is fölülhetik fejüket.

Hogy ezekkel valamikor elő fogok-e még állani és azok számára, a mostan élvezetthez hasonló barátságos teret találni, nem tudom.

Qui vivera verba.

(Vége.)

— **A tűzoltó-egylet zászlószentelése Beodrán.** Levelezőnk írja: Fényes ünnepség színhelye volt tegnap, vasárnap Beodra községe, a mikor az itteni tűzoltó-egylet tartotta zászlószentelési ünnepélyét. A gyönyörű szép zászlóval Karátsonyi Andor tűzoltóparancsnok ajándékozta meg az egyletet, míg a zászlóanya, gróf Karátsonyi Irma urnő páratlan szép szalaggal diszította fel a Jobogót. A szentelésen jelen voltak gróf Karátsonyi Jenő és neje, Rónay Jenő, gróf Karátsonyi Camilló, Elek Gusztáv és neje, gróf Karátsonyi Aladár és neje, gróf Karátsonyi Margit és Gabriella. A vidéki testületek közül zászlók alatt megjelentek a nagybecskerekiek 12, a basahidiak 15, a temesváriak 2, a törökkanizsaiak 12, a mokriniaiak 20 és a nagyikindaiak 20 taggal. Az első zászlószentelést gróf Karátsonyi Aladár verte be József főherceg nevében, majd dr. Kék Lajos szövetségi elnök nevében beodrai Karátsonyi Andor ütött be szeptet, a mit megtettek az összes vendékek, társasegyletek is. Délben 94 terített társas ebéd volt, melyen az első felköszöntőt gróf Karátsonyi Aladár mondta a királynak. Jeremiás Ferenc alparancsnok József főherceget élteti; Karátsonyi Andor a zászlóanya egészségére üríti poharát; Forgách Miklós az elnökre mond felköszöntőt; Pflock Nándor, a nagybecskereki egylet titkára a hazára, Sztoper János tkrökkanizsai parancsnok a szentelést teljesítő plébánosra ürítik poharaikat. Az egyletek azután tiszteltek Karátsonyi Andor főparancsnoknál, a hol a talpraesett üdvözlői beszédet Pflock Nándor mondta. A tűzoltók délután a vendégszerető Karátsonyi kastélyba voltak oszonnára meghiva.

— **Papszentelések a osanádi egyházban.** Deseffy Sándor megyés püspök ma tér haza Makóról titkára, Wittenberger Antal kíséretében, hogy holnap kedden hét végzett theologusnak az egyházi rendet földadja. A szentelendőket a következők: Eisele Mátyas, Gél János, Heim Mihály, Láng, Aladár, Lobmayer Nándor, Marczy Ernő és Siebenhardt Ferenc.

— **Az Örökimádás templomra folytatólag befolyt:** a t.-becsei perselyekből 30 frt, a kis-jécsai perselyekből 5 frt 52 kr., Schulpe Vilmostól 5 frt, Schulpe Vilmosnétől 5 frt, Vinczevidy Izstól 5 frt, Jablonszky Miklós és neje 5 frt, Vuchetich Arpad családjá 2 frt 50 kr., Hettyei Kálmáné 2 frt, 39. 40. és 41. sz. perselyből 5 frt 86 kr., Riegler György 1 frt, összesen 66 frt 88 kr., ehhez az eddigi 247 frt 71 kr., fösszeg 314 frt 59 kr., mely gyümölcsözöleg van elhelyezve.

— **Egy 83.000 forintos per.** Igen érdekes Nagy-Kikinda városának az a pere, a melylyel a nagybecskereki pénzügyigazgatóság támadta meg. Ennek a pernek, miután a nyolcvanas évek elejétől ered, egész történetiája van. Ezt a következőkben ismerteti a „K-k.” A nyolcvanas évek elején telekkönyvi betétszerkesztési munkát végeztetett a pénzügyigazgatóság N.-Kikindán. A munkálatok során 83 ezer frt adószaporulatot konstataáltak. A pénzügyigazgatóság annak idején felhívta a községet, hogy a szaporulatot vesse ki az illető birtokosokra. A község azonban addig késedelmeskedett, míg a határidőt elmulasztotta, megtett azonban annyit, hogy erről értesítette a pénzügyigazgatóságot, hogy most már ez a saját hatáskörében intézkedjék. A pénzügyigazgatóság ezt nem tette, hanem később az egész városra rótt ki az éppen nem csekély összeget. A város a pénzügyigazgatóság ezen határozatát megfelelőbbézte a miniszterhez, aki a várost felmentette a szaporulat megtérítésének kötelezettsége alól. A pénzügyigazgatóság erre fordított egyet a köpönyegen és a várostól kártérítmény címén követelt 83 ezer frtot. Ezt is megfelelőbbézte a város, de időközben a miniszter is mást gondolt és a várost elmarasztalta. A város, hogy a nagy összeg megfizetése alól megszabaduljon, kegyelmi kérvényt intézett ő felségéhez. Ő felsége azonban a kegyelmi kérvénynek helyt nem adott. A pénzügyigazgatóság erre a 83 ezer frtot a város ingatlanaira bekebelezettni akarta. Ezt a n.-becskereki törvényszék elrendelte, de a város felebezésére a kir. tábla a pénzügyigazgatóságot elutasította. A pénzügyigazgatóság a kuriához felebezett, de innen is, nem lévén felebezésnek helye — elutasított. Most a pénzügyigazgató-

ság rendes perrel támadta meg a várost. A város képvisellete csütörtökön foglalkozott ezzel a kérdéssel, a mikor a pénzügyigazgatósággal szemben a város képviselője gyanánt a polgármester és ügyész jelöltetett ki.

— **Az iparos katonák szabadságolása.** A honvédelmi miniszter rendeletileg tudatta a katonai hatóságokkal, hogy a szolgálati kor sorrendjében történő tartós szabadságolásoknál az ipari munkások közül azokat vegyék első sorban figyelembe, a kik valamely ipari szakiskolát végeztek.

— **Kühn János jubileuma.** A nagybecskereki önk. tűzoltó testület által Kühn János parancsnokuk 25 éves szolgálati jubileumára rendezendő ünnepélyesség sorrendje a következő: 26-án este 8 órakor fáklyásmenet a tűzoltó őrtanyáról a jubiláns lakására az ernesztházi tűzoltó zenekar és a helybeli polgári dalegylet közreműködése mellett; 27-én reggel 5 órakor a város főbb utcáin ébresztő az ernesztházi tűzoltó zenekar által. Délelőtt 8 órakor gyülekezés a tűzoltó őrtanyán, 1/10 órakor a testület zászlója alatt zeneszóval diszfelvonulás a jubiláns lakására, onnan diszfelvonulás a róm. kath. plébánia templomba, a hol egyszersmind a jubiláns nevével kötött 25 éves házassági frigy emlékére történendő felavatás után a jubiláló pár lakására fog kísértetni, a hol a városi küldöttség tisztelgése után a tűzoltói választmány és a működő tagok által beszerzett ezüst babékoszoru ünnepélyesen fog átnyújtani.

— **Egy nagybecskereki származású rabbi sikere.** A „Bácskai Hirlap” legutóbbi számában olvassuk a következő érdekes hírt, a mely bizonyára sokakat fog érdekelni Nagybecskerekről is.

— **Magyar szónoklat a zsidó imaházban.** Veszprém fiatal rabbi, országos nevű író és szónok dr. Kis Arnold városunkban időzvé, tegnap szombat, barátai felkérésére ünnepi beszédet tartott a zsidó templomban. Soha még ily szép, ily hatalmas szó nem hangzott abban a rozoga imaházban. Másfél óráig tartott a hatalmas szónoklat s áhitattal, elragadtatással hallgatta a nagy ünneplő közönség. — Gyönyörű orgánuma, zengzetes magyar nyelve, tartalmas, hazafiasságtól áthatott remek beszéde nem maradt hatás nélkül. — A hitközség számos tagja értekezletre jött össze tegnap este 6 órakor a község tanácstermében, hogy elragadtatásának és lelkesedésének adjon kifejezést és átírjon a hitközség elöljárósága és képviselőtestületéhez, hogy a nagy híri fiatal rabbi magyar hitszónoknak és hittanárnak válassza meg. — Az értekezlet, melyen több mint százan jöttek össze, elnökül dr. Szilasi Fülöpöt megválasztván, Rothmann Imre és Geiger A. Mór határozati javaslatát egyhangúlag magáévá tette, átír a hitközség elöljáróságához, hogy hő óhajuk, miszerint dr. Kis Arnoldot választanák meg a magyar hitszónoki és hittanári állásra.

— **A rabmunka és a kisipar.** A kereskedelmi és igazságügyi miniszterekhez több kérvény érkezett a nyár folyamán az ellen a káros verseny ellen, melylyel a letartóztató intézetekben levő elítéltek ipari munkája a különben is válságos helyzetbe jutott kisiparosokra nehezedik. A fölterjesztések ennek a konkurrenciának a megszüntetését, illetőleg azt kérik, hogy a letartóztató intézetekben levő elítélteket a kisipar körén kívül eső, egyébnemű munkával foglalkoztassák. Megfigyelésre méltó eszmét vet föl a petícióknak egyike, azt tudniillik, hogy a letartóztató intézetekben a hadsereg és honvédség felszereléséhez tartozó oly cikkeket állítsanak elő, a melyeket eddig a nagyipar produkált. Az igazságügyi kormány, mint tudva van, már a mult évben kísérleteket tett a raboknak mezei munkával való foglalkoztatására s a jelenlegi miniszter elődje a képviselőház pénzügyi bizottsága előtt úgy nyilatkozott, hogy ezek a kísérletek tényleg be is váltak.

— **Virághullás.** Sulyos csapás érte Opolczer Lajos köztisztviselőben élő polgártársunkat, a kinek 6 esztendő kis Carola leánykáját az éjjel elragadta a kérielhetlen halál. Sokáig szenvedett a gyöngö kis ártatlanság, a mig végre elszállott lelke abba a jobbik hazába, a honnan nincs visszatérés. Temetése ma délután ment végbe általános részvét mellett.

— **Kukoricában elveszett gyermek.** A mult hétfőn Farka Juon csanádi lakos feleségével és 6 éves kis fiával kocsiútra, és kihajtatott a határban fekvő földjére, megnézni, vajjon nem lehetne-e már a kukoricát törni. Földjéhez érkezve a lovakat leszerszámolta s a kis fiút a kocsin hagyva, feleségével a kukorica közé ment. Egy félóra mulva visszatérve a kocsihoz, megütközéssel vették észre, hogy fiuk a kocsi-ről eltűnt. Azonnal keresésére indultak, de a kis fiút nem találták. Kocsira ültek és a faluba haj-

tottak, a honnan számosan csatlakoztak hozzájuk, hogy a fut megtalálják, de eredménytelenül értek haza. Az elveszett fut, a kit még ma sem találtak meg, a csendőrség keresi.

— **Országos löversenyek Nagy-Kikindán.** A lovaregylet intézősége azzal a kérdéssel fordult Nagy-Kikinda város képviselőjéhez, vajjon az esetre, ha ott orsz. löversenyt rendeznének, a város hajlandó-e a versenyterét és az épületek létesítésére a szükséges területet ingyen átengedni és egy díjat is létesíteni? A város képviselőtestülete csütörtökön foglalkozott a kérdéssel. A közgyűlés mindent megad, a mit az intézőség követel. A lovaregylet már más városoktól is kapott ajánlatot, de miután Nagy-Kikinda a fővonalon fekszik, a hova a fővárosból 4 óra alatt el lehet jutni, mint halljuk, inkább itt rendezné versenyeit.

— **Gyilkosság Vásárhelyen.** Megemlékeztünk már arról a gyilkosságról, a mely Torontál-Vásárhelyen történt. Levelezőnk most még a következőket jelenti az esetről: Egy helybeli kisebb kocsmában mulattak az egyik asztalnál szerb iparossegédek a másik asztalnál Kozma András és öccse, Mihály s még egy pár magyar legény. Itt volt már szóváltás a zene miatt, mert a szerbek nem akarták, hogy a cigányok magyar darabokat játszanak, csak szerbet. Állítólag az udvaron az egyik muzikus hallott már beszélgetést, hol az egyik szerb a másiknak mondta, hogy „ennek meg kell halni”. Innen a magyarok egy kétes híri házba mentek el, később a szerb társaság is elment s itt összejöttek. Innen békességben együtt távoztak, az utcán azonban az egyik magyar segéd a nádtetőről kitépett egy csomó nádat s magát az eldobva, az az egyik szerbnek az arcát érte. Emiatt civódni akart, de ezt kimagyarázták s még betértek egy kocsmába s ott is borozgattak. Innen reggel két órakor távoztak együtt; egy saroknál pedig békességben elváltak a szerbek és a magyarok. Majd a magyarok közül Kozma Mihály, a meggyilkolt öccse és Laki János elindultak, hogy elmennek egy kocsmába s utjokban összejöttek a szerbekkel, kik akkor a gyanutlanul elhaladókat megtámadták s minden szóváltás nélkül civódni kezdtek velök. Kozma András a lármát halván, odaszaladt, hogy öccsét megvédje, de alig, hogy odaért, amazok reávetették magukat. Mucsurka dolgozó kését rántotta ki, Czrepajszki bicskáját és szurkálni kezdték. Midőn Kozma összerogyott, megfutamodtak. Négy sebet ejtettek az áldozaton, melyek közül kettő halálos volt, különösen Czrepajszki Leontin döfése, ki az áldozat szívét a sző szoros értelmében keresztül döfte. A csendőrök csakhamar elfogták a gyilkosokat s ezek állítólag kivallották, hogy előbb kirabolták az áldozatot s csak azután szurták le. Elvették tárcáját is, melyben 1 frt 30 kr. volt. Ezen esetről kifolyólag hangoztatják, hogy egy csendőrsöt fognak Vásárhelyre kérni a legsürgősebben, a mi azért is feltétlenül szükséges lenne, mert hetivásárjai óriások s az idegen forgalom igen nagy s ekkor ugyanis a szomszéd kis községekből kell csendőröket idevezényelni.

— **Letartóztatott takarékpénztári igazgató.** A napokban megírtuk a rendőrségi sajtóiroda közlése nyomán, hogy Vollmann András perjamosi takarékpénztári igazgatót, kit a kikindai törvényszék csalás miatt vád alá helyezett, — Nagybecskereken letartóztatták, mert nem volt állandó lakása és kétes egzisztenciája egyénekkel érintkezett. Ma azonban levelet kaptunk Vollmann urtól, melyben kétségbe vonja a rendőrség abbéli jogát, hogy őt le lehetett volna tartóztatni, amit eléggé bizonyít szerinte az is, hogy a kikindai törvényszék azonnal szabadlábra helyezte. Hangsúlyozza, hogy sem Nagybecskereken, sem Perjamoson nem volt részeg, arról pedig nem tehet, hogy Torontálvármegye székhelyén olyan sok kétes egzisztenciájú helyiség van. Beküldött egyet azokból a fehér anyaggal bevont kék papirosokból, melyeket mi ugyancsak a fentidézett forrás információja alapján százasbankokhoz hason-

litottunk s konstatáljuk, hogy ha tényleg ebből találtak nála, hát óriási fantázia kell hozzá, a mely ezt pénznek nézi. Levele végén hangsúlyozza Vollmann, hogy a rendőrség tévúton járt, mikor meghurcolta őt.

— **Elveszett.** Folyó hó 23-án este a korszón egy zöld és vörös kövekkel kirakott aranylánc, kettős fedelű női aranyórával együtt elveszett. Minthogy eddig a megtaláló nem jelentkezett, felhívják, hogy a talált tárgyat a rendőrségnél adja át, mivel a tulajdonosról részéről jutalomban fog részesíteni.

TÁVIRATOK.

A miniszterelnök a királynál.

Budapest, szept. 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Ő felsége ma hosszabb kihallgatáson fogadta Széll Kálmán miniszterelnököt.

A nagykarolyi Petőfi-ünnep.

Budapest, szept. 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Nagy-Károlyból jelentik: A Petőfi-ünnep a városház nagyszobájában déli 12 órakor vette kezdetét, a mely ez alkalomból zsufolásig megtelt. Nagy László alispán szép megnyitó beszédben méltatta az ünnep jelentőségét, utána gróf Hugonnay, mint a kultuszminiszter képviselője, üdvözölte az ünneplőket. Bartók Lajos lelkesen fejtegette Petőfi és Kölcsey szellemi rokonságát, Ábrányi Emil nagyhatású emlékezést olvasott fel Petőfiről. Pósa Lajos költeményével aratott sikert. Végül Bodnár méltatta Kölcsey és Petőfi költészetét. A szótart elnéklése után a közönség a permetező eső dacára lovas banderiummal élén, sorra járta a házakat, hol Petőfi megfordult. Az a ház, a hol először pillantotta meg Juliát, emléktáblát kapott. Meglátogatták a vendégek azt a házat is, a hol a liberális ifjuság megvédte Petőfit a rátámadt konzervatívok ellen. Azután a megyeházán 250 terítékű lakoma, este pedig a színházban diszlocálás, végül kivilágítás volt.

A bécsi válság.

Budapest, szept. 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) A bécsi válság megoldása még a mai napon sem haladt előre. Annyi azonban bizonyos már, hogy nem lesz sem Clary, sem Lichtenstein miniszterium, de hivatalnokminiszterium is aligha.

Áradás.

Budapest, szept. 25. (A „Torontál” ered. távirata.) A Duna tegnap óta szemmel láthatólag apad.

Szocialisták tüntetése.

Budapest, szeptember 25. (A „Torontál” ered. távirata.) Mintegy 5000 szocialista tegnap az Andrassy-uton sétatüntetést rendezett s szocialista jelszavakat kiabált. Kiseb rendzavarások is történtek s ennek következtében a rendőrség 8 egyént letartóztatott.

Halál a mozdonyok között.

Budapest, szept. 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Debreczenből telegrafálják: Borzalmos halálos végű szerencsétlenség történt ma reggel a debreczeni vasuti állomásnál. Egeressy János vasuti főkalauz két mozdony közé került, melyek a szerencsétlen embert darabokra szakították. A holttest részeit csak nagy nehezen tudták összeszedni. Egeressy családja ember volt, négy gyermek atyja. Január elsejével ment volna teljes fizetésének állandó kiszolgáltatásával nyugdíjba.

Pusztító vihar.

Budapest, szept. 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Madridból jelentik: Granada és Sevilla tartományokban tegnap nagy vihar dühögött, a melynek több emberélet esett áldozatul.

A polnai gyilkosság.

Budapest, szept. 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Prágából telegrafálják: Hiteles jelentés szerint Hülzner a vizsgálóbíró elé vezettette magát és azt mondta, hogy Hruza Agnest két ember gyilkolta meg és pedig Erbmann Josim és Wasserman Salamon. Hülzner tagadja, hogy valami része lett volna a gyilkosságban és azt mondja, hogy bottal a kezében csak a tett színhelyén örködött. A kuttenbergi kerületi törvényszék a Hülzner vádolta két embert körözteti.

A Milán elleni merénylet.

Budapest, szept. 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból jelentik: A törvényszék épületére tegnap egy hirdetést tettek ki, a mely szerint az ő Felsége elleni merénylet ügyében hétfőn délelőtt 8 órakor hirdetik ki az ítéletet.

Budapest, szept. 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból jelentik: A rögtönítélő bíróság Knezevics Gyurót halálra ítélte; Gyurics, Milinkovics, Zsivkovics, Novákovics, Alavántovics, Pavicevics és Protics rabláncra töltendő 20 évi sulyos börtönre ítéltettek. Többen kaptak 5—5 évi fogházbüntetést. A bíróság hét vádlottat fölmentett.

A pestis.

Budapest, szept. 25. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bombayból jelentik, hogy az európaiak között egyre jobban terjed a pestis.

Határidő-útlelet.

Budapest, szept. 25. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában az árak 10 krral estek. Kötetett.

Buza októberre	8.32— 8.33
Buza 1900 áprilisra	8.76— 8.77
Rozs októberre	6.56— 6.57
Zab októberre	5.01— 5.02
Tengeri 1900 májusra	5.09— 5.10

Vonatok érkezése és indulása

Nagy-Becskekerekre, illetve Nagy-Becskekéről.

Érvényes 1899. szeptember hó 1-től.

Erkezik:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarra:

Temesvár felől: délelőtt 11.38, délután 5.36, éjjel 10.29.

Pancsova felől: délelőtt 10.33, délután 5.58.

Zsombolya, Alibunár és Versecz felől: reggel 9.15, éjjel 10.29.

Zsombolya felől: (keskenyvágányu pályaudvar) délelőtt 10.45, este 6.25.

Csösztelek felől: reggel 6.24, (csak minden kedden, pénteken és vasárnap.)

b) a nagybecskereki (nknbvt) pályaudvarra:

Budapest, Nagy-Kikinda felől: reggel 7.52, délután 4.45, éjjel 10.22.

Indul:

a) a nagybecskerek-bégaparti (thév.) pályaudvarról:

Temesvár felé: éjjel 3.00, délelőtt 10.00, délután 4.31.

Pancsova felé: reggel 8.30, este 6.20.

Alibunár és Zsombolya felé: reggel 3.00, délután 4.31.

Versecz felé: reggel 6.15, délután 4.31.

Zsombolya felé: (keskenyvágányu pályaudvar) reggel 5.05, délután 1.49.

b) a nagybecskereki (nknbvt) pályaudvarról:

Budapest, Nagy-Kikinda felé: reggel 5.45, délelőtt 11.49, este 7.05.

VASUT-ÜGY.

141628. szám. A. IV. Magyar. kir. államvasutak.

„A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint az 1404. és 1403. sz. gyorsvonatok Budapest—Zsolna között f. hó 17-étől kezdve buffetkocsival fognak közlekedetni.

Az 1404. sz. gyorsvonat indul Budapest nyug. p. u.-ról este 6 óra 20 perckor és érkezik Zsolnára éjjel 12 óra 25 perckor; az 1403. sz. gyorsvonat indul Zsolnáról éjjel 3 óra 35 perckor és érkezik Budapest ny. p. u.-ra délelőtt 9 óra 45 perckor.

Budapest, 1899. szeptember 14-én.

A forgalmi főosztály.

